

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/3169/2024.

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 41/C. § (6) bekezdés *b)* pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] Egy külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepe (a továbbiakban: indítványozó) jogi képviselője (Nagy és Trócsányi Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. Kovács Orsolya) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján.
- [2] Az indítványozó kérelme arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 41/C. § (6) bekezdés *b)* pontja alaptörvény-ellenes, mert az sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1), (7) bekezdését, és ezért azt az Alkotmánybíróság semmisítse meg. Az indítványozó azt is kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.II.60.022/2024/3. számú végzése alaptörvény-ellenes, mert az sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1), illetve tartalmilag értékelve (7) bekezdését, továbbá a 28. cikkét, és ezért azt az Alkotmánybíróság semmisítse meg.
- [3] Az Alkotmánybíróság elkülönítette az Abtv. 26. § (1) bekezdésén alapuló panaszt az Abtv. 27. §-án alapulótól és utóbbit egyesbírói eljárásban visszautasította (lásd: IV/2804-6/2024. AB végzés). Ezért ebben az eljárásban már csak az volt vizsgálható, hogy a Bszi. támadott pontja ellentétes-e az Alaptörvénnyel.
- [4] 1. Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze az Alkotmánybíróság számára rendelkezésre bocsátott iratanyag alapján.

- [5] Az indítványozó önellenőrzését követően elrendelt adóellenőrzés eredményeképpen az első- és másodfokú adóhatóság megállapította, hogy az indítványozó helyi iparűzési adó (a továbbiakban: hipa) alanyisága fennállt, ezért adófizetésre köteles volt a vitatott adóévekben. 2023. szeptember 14-én az indítványozó kereseti kérelmére eljáró Fővárosi Törvényszék 108.K.704.186/2022/6. számú ítéletével helyt adott a keresetben foglaltaknak. A törvényszék az indítványozó álláspontjával egyező módon megállapította, hogy az indítványozó nem volt a hipa alanya. A másodfokú adóhatósági felülvizsgálati kérelmére eljáró Kúria 2024. január 25-én Kfv.I.35.262/2023/8. számú végzésével a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és a Fővárosi Törvényszéket új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasította. A Kúria értelmezése szerint az indítványozó a hipa alanya volt.
- [6] 2024. március 26-án az indítványozó jogegységi panasz eljárást kezdeményezett a Kúria előbbi végzésével szemben. 2024. április 22-én a Kúria Jpe.II.60.022/2024/3. számú végzésével az indítványozó jogegységi panaszát visszautasította. A Kúria megállapította, hogy az indítványozó „által csatolt meghatalmazás nem tartalmazza a jogi képviselőként megjelölt személy aláírásával ellátott elfogadó nyilatkozatát, holott az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény 34. § (2) bekezdése szerint annak kötelező tartalmi eleme. A Kúria gyakorlata alapján a jogegységi panaszhoz csatolt meghatalmazás a fentiek miatt nem fogadható el a jogi képviselet igazolására, hiánypótlási felhívás kiadására pedig a jogegységi panasz eljárásban nincs lehetőség. A Kúria ezért úgy tekintette, hogy a jogegységi panaszt jogi képviselő közreműködése nélkül nyújtották be. (Jpe.II.60.001/2022/3. [8])” (Kúria Jpe.II.60.022/2024/3. számú végzés, Indokolás [6]-[7]) A Kúria döntése elvi tartalmaként azt fogalmazta meg, hogy a „jogegységi panasz eljárásban a meghatalmazás hiánya, hiányossága miatt hiánypótlásnak nincs helye, a panaszos csak a panasz benyújtására nyitva álló határidőben tudja korrigálni a meghatalmazással kapcsolatos hibát, hiányosságot. Ha a panaszos hiányos meghatalmazást terjeszt elő és azt a panasz benyújtására nyitva álló határidőben nem tudja korrigálni, úgy kell tekinteni, mintha a jogegységi panaszt jogi képviselő közreműködése nélkül nyújtották volna: be, ezért a jogegységi panasz visszautasításának van helye a Bszi. 41/C. § (6) bekezdés b) pontja alapján.” (Kúria Jpe.II.60.022/2024/3. számú végzés, Indokolás [9])
- [7] A Kúria Kfv.I.35.262/2023/8. számú végzésével szemben az indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Abtv. 27. §-a alapján, amelyet az Alkotmánybíróság az Ügyrend 32/B. § (1) bekezdése alkalmazásával egyesbíróként eljárva visszautasított az indítványozó által kezdeményezett, folyamatban volt jogegységi panasz eljárásra tekintettel, azzal, hogy az előbbi eljárás befejezését követően az alkotmányjogi panasz ismét előterjeszthető.
- [8] Az indítványozó a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa Jpe.II.60.022/2024/3. számú végzése meghozatala után alkotmányjogi panaszát újra benyújtotta a Kúria

Kfv.I.35.262/2023/8. számú végzésével szemben, amelyet az Alkotmánybíróság a IV/2707/2024. ügyszámon bírál el. Ezen felül az indítványozó önálló alkotmányjogi panasszal támadta az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján a Kúria Jpe.II.60.022/2024/3. számú végzését és az abban alkalmazott Bszi. 41/C. § (6) bekezdés *b)* pontját. Utóbbi alkotmányosságát az Alkotmánybíróság a jelen eljárásban bírálja el.

- [9] 2. A Bszi. 41/C. § (6) bekezdés *b)* pontjával szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz lényege a következőképpen foglalható össze.
- [10] A tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot nem az sérti, hogy az indítványozónak jogi képviselővel kell eljárnia, hanem az, hogy ha jogi képviselővel jár el, de azt nem, vagy nem megfelelő ügyvédi meghatalmazással igazolja, akkor nincs lehetősége hiánypótlás keretében a mulasztását korrigálni. „A jogalkotónak nem lehetett az a szándéka, hogy az eljárás szakmai színvonalának megőrzése érdekében oly mértékben szigorú befogadhatósági (formai) szabályokat alkosson, amelyek végérvényesen meggátolják a jogegységi panaszhoz fűződő jogok és magának a jogintézmény céljának, a jogegység biztosításának az érvényesülését” (indítvány, 18. oldal).
- [11] A jogorvoslathoz való jog sérelmére az vezet, hogy a támadott szabály meggátolja, hogy a Kúria döntését az indítványozó felülvizsgáltassa a jogegység szempontjából. A támadott „szigorú szabály abban az esetben tekinthető csak alkotmányosnak, ha a jogi képviselőt igazoló nem (teljesen) megfelelő ügyvédi meghatalmazás, illetve az ügyvédi meghatalmazás csatolása elmulasztásának pótlására a törvény hiánypótlás keretében egyszer lehetőséget biztosít” (indítvány, 20. oldal).
- [12] A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező fegyveregyenlőség azért sérül, mert az indítványozó a támadott szabály értelmében kötelezett volt jogi képviselővel eljárva benyújtani kérelmét, az arra reagáló másik fél azonban akár jogi képviselő nélkül is előterjesztheti nyilatkozatát a Bszi. 41/C. § (7) bekezdése szerint.
- [13] A jogállamiság-jogbiztonság sérelmére az vezet, hogy a jogegység megőrzése egyértelműen ennek az elvnek az érvényesülését szolgálja. Erre tekintettel kiemelten fontos, hogy a jogegységi panaszok elbírálását ne akadályozza olyan szigorú formális befogadási szabály, mint amely a támadott normában található.
- [14] Az indítványozó előadta azt is, hogy ha az Alkotmánybíróság helyt adna a normával szembeni indítványnak, akkor jogalkotásra, illetve alkotmányos követelmény megállapítására lenne szükség annak biztosítása érdekében, hogy kötelező legyen hiánypótlási felhívást kiadni, ha a jogegységi panaszt jogi képviselő közreműködése nélkül nyújtják be.
- [15] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.

- [16] 3.1. Az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, és érintettsége fennáll, mivel a támadott kúriai végzéssel érintett jogegységi panasz eljárás kezdeményezője volt. Jogorvoslati jogot jogszabály nem biztosít számára. Az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőt betartotta.
- [17] 3.2. Az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított panasz vizsgálható, mert az Ügyrend 32/B. § (4) bekezdése az ilyen típusú alkotmányjogi panasz benyújtását nem zárja ki és azt más szabály sem zárja ki.
- [18] Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdés *a)* pontja értelmében az indítványozó Alaptörvényben biztosított joga sérelmét állíthatja.
- [19] Az Alkotmánybíróságnak töretlen a gyakorlata azzal kapcsolatban, hogy „a jogbiztonság önmagában nem Alaptörvényben biztosított jog, így a B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani” {3051/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [14]; 35/2017. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [14]; 3053/2019. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [8]; 3206/2020. (VI. 11.) AB végzés; Indokolás [19]}. Az indítványozó alkotmányjogi panaszának a B) cikk (1) bekezdésére alapított eleme nem a visszaható hatály tilalma vagy a kellő felkészülési idő sérelmét adta elő, és ezért ezt nem lehetett érdemben vizsgálni.
- [20] 3.3. Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy a kérelem akkor felel meg a határozottság követelményének, ha egyértelműen megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének a lényegét, valamint az indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pont]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indítvány érdemi elbírálásának akadálya, ha az indokolás hiányosságai miatt a kérelem nem felel meg a határozottság követelményének, illetve nem kapcsolja össze alkotmányjogilag értékelhető módon az Alaptörvény felhívott rendelkezését a sérelmezett döntéssel {lásd például: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11], 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]; lásd legutóbb: 3370/2024. (X. 8.) AB végzés, Indokolás [26]–[27]}.
- [21] Az indítvány e feltételeknek csak részben tesz eleget az alábbiak miatt. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény XXVIII cikk (1) bekezdése részét képező fegyveregyenlőségre és (7) bekezdésére alapított indítványi elem, amely a Bszi. normáját támadja, megfelel a határozott kérelemmel szemben támasztott követelményeknek.
- [22] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogilag értékelhető indokolással nem adta elő, hogy normatív szinten miért tenné a különleges jogorvoslati eljárás egészét tisztességtelenné az, hogy a jogi képviselő kötelező, aminek elmulasztása esetén a bíróság nem ad ki hiánypótlást. Az alkotmányjogi panaszt megelőző konkrét eljárást az Alkotmánybíróság nem

vizsgálhatta. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy – a fentebb megjelölt egy részjogosítvány kivételével – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében az indítvány nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt követelményét, így érdemi elbírálására nincs lehetőség.

- [23] Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy az indítványozó nincs feljogosítva alkotmányos követelmény vagy jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség megállapítását kérelmezni. Az indítványozó ezekkel kapcsolatos előadásait azonban tartalmilag nem lehetett önálló indítványi elemként értékelni, ezért azok visszautasításáról sem kellett külön rendelkezni.
- [24] 3.4. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az egyéb törvényi feltételeknek megfelelő alkotmányjogi panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre utaljon. Az alternatív feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [25] A bírói döntést az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatta a IV/2804-6/2024. AB végzés miatt, ezért arra sem volt lehetősége, hogy mérlegelje, a Bszi. sérelmezett szabályának kúriai végzésben foglalt értelmezése felveti-e bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése részét képező fegyveregyenlőséget és (7) bekezdését felhívó panaszem érdemi vizsgálatához az szükséges tehát, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [26] 3.4.1. Az Alkotmánybíróság először a fegyveregyenlőség körében értékelte az Abtv. 29. §-a szerinti feltétel fennállását.
- [27] „Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog esetében az alapjogvédelem a bírósági eljárás feleit illeti meg. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványai között határozta meg az Alkotmánybíróság a fegyverek egyenlőségét {2/2017. (II. 10.) AB határozat, Indokolás [50]; 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]}. Az Alkotmánybíróság a 21/2014. (VII. 15.) AB határozatában – melyet a 10/2017. (V. 5.) AB határozatban megerősített – kifejtette: »Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a fegyverek egyenlősége a tisztességes eljárás egyik meghatározó eleme, amely alapvetően a büntetőeljárásban biztosítja, hogy a vádnak és a védelemnek egyenlő esélye és alkalma legyen arra, hogy a tény- és jogkérdésekben véleményt formálhasson és állást foglalhasson. A fegyverek egyenlősége nem minden esetben jelenti a vád és a védelem jogosítványainak teljes azonosságát, de mindenképpen megköveteli, hogy a védelem a váddal összevethető súlyú jogosítványokkal rendelkezzen.« {Erre nézve lásd: 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [31]} »Az Alkotmánybíróság a fegyverek egyenlőségének elvét ugyan alapvetően a büntetőeljárás kapcsán értelmezte, azonban a tisztességes eljáráshoz való jog alapján alkalmazhatónak találta azt minden

- bírószági eljárás tekintetében, így polgári perek esetében is.« {15/2002. (III. 29.) AB határozat} Az Alkotmánybíróság a fegyverek egyenlőségének elvét a 10/2017. (V. 5.) AB határozatában a közigazgatási hatósági eljárások vonatkozásában is elismerte.” (3291/2021. (VII. 22.) AB határozat, Indokolás [103])
- [28] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Bszi. sérelmezett szabálya nem zárja el a jogegységi panasz eljárás kezdeményezőjét attól, hogy ezt az eljárást megindítsa. A kezdeményezőt az eljárás megindításában az egyáltalán nem korlátozza, hogy a Bszi. Bszi. 41/C. § (7) bekezdése szerint ki és miként tehet nyilatkozatot az eljárásban. Emiatt és az Alkotmánybíróság fentebb idézett állandó gyakorlata miatt az indítvány a fegyveregyenlőséggel összefüggésben nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.
- [29] 3.4.2. Ezt követően az Alkotmánybíróság a jogorvoslathoz való jog körében értékelte az Abtv. 29. §-a szerinti feltétel fennállását.
- [30] „Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy a jogorvoslathoz való jog nem foglalja magában a rendkívüli jogorvoslat lehetőségét {lásd például: 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [95]; 12/2019. (IV. 8.) AB határozat, Indokolás [19]; 3373/2019. (XII. 19.) AB határozat, Indokolás [42]}. »A jogalkotó döntésén múlik ugyanis, hogy intézményesít-e ilyen rendkívüli jogorvoslatot vagy sem, és nagyfokú szabadsággal rendelkezik e jogorvoslat terjedelmét, feltételeit illetően is.« 3027/2018. (II. 6.) AB határozat, Indokolás [14]} Ezzel kapcsolatban arra is rámutatott már az Alkotmánybíróság, hogy amennyiben a jogalkotó biztosít a jogerős döntéssel szemben rendkívüli jogorvoslatot, »akkor ennek az eljárási szakasznak is meg kell felelnie a tisztességes bírószági eljáráshoz való jogból fakadó követelményeknek. Azaz ki kell elégítenie az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből folyó alkotmányos elvárásokat [...] {3027/2018. (II. 6.) AB határozat, Indokolás [14]}.«” {3024/2019. (II. 4.) AB határozat, Indokolás [69]}
- [31] A Kúria jogegységi panasz eljárása egy olyan *sui generis* bírószági eljárás {lásd először: 3517/2023. (XII. 14.) AB végzés, Indokolás [12]; lásd legutóbb: 3072/2025. (III. 7.) AB végzés, Indokolás [14]}, amely nem tartozik a rendes jogorvoslati lehetőségek közé, és mint ilyen nem terjed ki rá az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének az alkalmazási hatálya. Ez már csak azért is így van, mert a jogegységi panasz eljárást a rendkívüli jogorvoslati utat biztosító felülvizsgálati eljárásban hozott döntésekkel szemben lehet igénybe venni. Ezzel együtt a jogegységi panasz eljárás sem lehet tisztességtelen. Az indítvány keretei között az Alkotmánybíróság fentebb értékelte az utóbbi alapjog tartalmát.
- [32] 3.4.3. Összegzőképpen megállapítható, hogy az alkotmányjogi panasznak a fegyveregyenlőségre és a jogorvoslathoz való jogra alapított eleme nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételeknek. Következésképpen az Alkotmánybíróság a Bszi.

41/C. § (6) bekezdés *b)* pontjával szembeni alkotmányjogi panaszról a rendelkező rész szerint döntött.

- [33] 4. Mindezekre tekintettel az alkotmányjogi panasz nem felel meg a befogadhatóság feltételeinek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 26. § (1) bekezdés *a)* pontja, 29. §-a, 52. § (1b) bekezdés *e)* pontja, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. május 13.

Dr. Horváth Attila s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró